

HYVÄ KEVÄÄN 2019 TSYKIN LUKION YLIOPPILASKOKELAS

Ylioppilastutkinto

Yleiset määräykset ja ohjeet

- Yo-kokeet järjestetään samaan aikaan koko maassa, syksyllä ja keväällä
- **Tutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana. Tutkinnon suorittaminen alkaa, kun ilmoittaudut ensimmäisen kerran pakolliseen tai ylimääräiseen tutkinnon kokeeseen.**
- Yo-tutkintoa voi täydentää sen jälkeen, kun tutkinto on suoritettu
- Ylioppilastutkintotodistuksen saamisen edellytyksenä on, että kokelas saa myös lukion päättötodistuksen koulunsa opetussuunnitelman määräämällä tavalla.

Osallistumisoikeus yo-tutkintoon

- **Ennen tutkinnon kirjalliseen kokeeseen osallistumista** opiskelijan tulee olla suorittanut **pakolliset kurssit ko. aineessa**
- Lyhyessä vieraassa kielessä riittää kolme lukiokurssia

Kirjoitettavat aineet

Pakolliset kokeet

Kaikille pakollinen: äidinkieli

Näistä valittava kolme pakollista koetta: toinen kotimainen kieli, yksi vieras kieli, matematiikka ja yksi reaaliaineen koe

Tutkintoon tulee sisältyä **neljä pakollista koetta, joista yhdessä** (vieras kieli tai toinen kotimainen kieli tai matematiikka) **tulee olla pitkän oppimäärän koe (A- taso).**

Ylimääräiset kokeet

Tutkintoon voi sisällyttää ylimääräisiä kokeita: toinen kotimainen kieli, matematiikka, vieraan kielen kokeita ja reaaliaineen kokeita.

- Tutkintoon ei voi kuulua eritasoisia kokeita samassa tutkintoaineessa
- Yo-kokelas ei voi samalla tutkintokerralla osallistua kahteen pitkään oppimäärään perustuvaan vieraan kielen kokeeseen
- Koepäivän aikana kokelas voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen
- Yo-kokelas voi suorittaa lukio-opintojen laajuudesta riippumatta eri tason mukaisen kokeen (esim. A-ruotsia opiskellut suorittaa B-tason kokeen) huomioiden kuitenkin sen, että yhdessä pakollisessa kirjoitettavassa aineessa on suoritettava pitkän oppimäärän koe

Ilmoittautuminen on aina sitova. Et voi jälkikäteen muuttaa valintojasi, jotka koskevat aineyhdistelmää, kokeen pakollisuutta tai ylimääräistä tai kokeen tasoa. Vain erityisen painavasta syystä voit hakea muutosta ilmoittautumistietoihisi, jos ilmoittautumisessasi on todistettavasti tapahtunut virhe. Määräajan päätyttyä tapahtuneen ilmoittautumisen lautakunta voi hyväksyä vain erityisen painavasta syystä (esim. sairaus tutkinnon aikana, palveluksen este asevelvolliselle).

Hylätyn kokeen uusiminen

Hylätyn pakollisen kokeen saat uusia kaksi kertaa tätä tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.

Hylättyä pakollista koetta uusiessasi voit halutessasi vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen. Tason vaihtaminen edellyttää, että tutkintosi pakollisiin kokeisiin sisältyy edelleen yksi pitkän oppimäärän koe. Jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy toisellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava koko tutkinto uudelleen.

Hylätyn ylimääräisen kokeen saat uusia kaksi kertaa. Kokeen uusimisajankohdan voit valita itse.

Hylätyn ylimääräisen kokeen tasoa et voi vaihtaa koetta uusiessa. Suoritettuasi ylioppilastutkinnon hyväksytysti voit kuitenkin täydentää tutkintoa suorittamalla eri tason kokeen. Hylätystä ylimääräisestä kokeesta ei tule merkintää todistukseen.

Jos olet ilmoittautunut neljään pakolliseen kokeeseen ja tullut hylätyksi jossakin niistä, voit osallistua tutkintoon vain hylätyn tai hyväksytytyn kokeen uusijana, kunnes olet suorittanut tutkinnon. Voit täydentää tutkintoa uusilla aineilla vasta kun olet suorittanut ylioppilastutkinnon.

Syksyn 2019 tutkinnosta alkaen hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Tutkinnon suorittanut henkilö saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa.

Hyväksytytyn kokeen uusiminen

Jokaisen hyväksytytyn kokeen, sekä pakollisen että ylimääräisen, voi uusia yhden kerran. Kokeen uusimisajankohdan voit valita itse. Jos uusia jonkin kokeen ennen ylioppilastutkintotodistuksen saamista, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Jos uusia kokeen tutkintotodistuksen saamisen jälkeen, saat uusitusta hyväksytystä kokeesta erillisen todistuksen.

Syksyn 2019 tutkinnosta alkaen hyväksytytyn kokeen saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa. Voit syksyn 2019 tutkinnosta alkaen uusia hyväksytytyn kokeen myös, vaikka olisit jo uusinut sen aiemmin.

Yo-kokeiden arvostelu, arvosanat ja kompensatio

Oman koulun opettajat suorittavat alustavan arvostelun. Yo-tutkintolautakunta määrää lopulliset koe-kohtaiset arvosanat. Pisterajat voivat vaihdella paljonkin eri tutkintokertoina.

Ylioppilastutkinnon arvosanat:

Laudatur (L) = 7 pistettä

Eximia cum laude approbatur (E) = 6 pistettä

Magna cum laude approbatur (M) = 5 pistettä

Cum laude approbatur (C) = 4 pistettä

Lubener approbatur (B) = 3 pistettä

Approbatur (A) = 2 pistettä

Improbatur (I) = 0 pistettä

Kompensatio tarkoittaa sitä, että sinulla voi olla mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi, vaikka et saa hyväksytytystä arvosanaa jostakin pakollisesta kokeesta. Kompensatioissa otetaan huomioon ylioppilastutkintotodistukseesi tulevien pakollisten ja ylimääräisten kokeiden arvosanat. Et voi kompensoida hylättyä pakollista koettasi tutkintoa täydentämällä (ks. 'Täydentäminen'). Jos et saa jossakin pakollisessa kokeessa hyväksytytystä arvosanaa, mutta tulet ylioppilaaksi kompensatian kautta, sinulla on hylätyn kokeen osalta oikeus kahteen uusimiskertaan. Uusimisen ajankohtaa ei ole rajoitettu. Äidinkielen kokeen hyväksytytyn arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus molemmista osakokeista.

Jos jompikumpi suoritus puuttuu, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi, jolloin koko suoritukseksi on hylätty. Keskeytyneen kokeen tapauksessa kompensointi ei ole mahdollinen.

Kustakin kokeesta annetaan kompensointipisteitä seuraavasti: L 7, E 6, M 5, C 4, B 3, A 2.

i+	12
i	14
i-	16
i=	18

Koetilaisuus

Kokeet kestävät kuusi tuntia. Kokelaan koeaika on klo 9-15 (poikkeuksena opiskelijat, jotka ovat saaneet YTL:ltä päätöksen erityisjärjestelyihin). **Kokelas ei saa poistua kokeesta ennen klo 12:ta.**

Kokelas, joka osallistuu samana päivänä kahteen lyhyen oppimäärän kielikokeeseen, saa koeaikaa kahdeksan tuntia.

Eri oppiaineiden ja aineryhmien opettajat antavat erikseen omaan oppiaineeseensa liittyvät ohjeet. Ainekohtaiset ohjeet on myös luettavissa lautakunnan kotisivuilla www.ylioppilastutkinto.fi. Ainekohtaisia ohjeita tulee noudattaa huolellisesti.

Äidinkielessä on osallistuttava molempiin kokeisiin kahtena eri päivänä samalla tutkintokerralla.

Kielten ylioppilaskokeisiin sisältyy sekä kuunteluosuus että kirjallinen osuus.

Reaalikoe:

- yhdellä tutkintokerralla on kaksi reaaliaineiden koepäivää.
- yhtenä päivänä voi suorittaa vain yhden reaaliaineen kokeen. Tutkinnon hajauttamalla voit kirjoittaa jopa kuusi reaaliaineen koetta.
- ilmoittautuminen on sitova: pakollinen vai ylimääräinen eikä valitusta aineesta voi koetilanteessa poiketa.

Mitään tutkintoaineeseen liittyvää materiaalia ei kokelaalla saa olla mukana. Matemaattiset taulukot ja laskimet on tuotava koululle ennen matematiikan ja ainerealin koetta (fysiikka, kemia, maantiede) opettajan tarkistettavaksi seuraavasti:

- **kemian ja maantieteen taulukot ja laskimet** tuodaan **viimeistään ke 27.3. klo 12.00 2. kerroksen opettajahuoneeseen**. Taulukon kannessa ja laskimessa täytyy olla opiskelijan etu- ja sukunimi sekä kokelasnumero.

- **fysiikan taulukot ja laskimet** tuodaan **viimeistään to 14.3. klo 12.00 5. kerroksen fysiikan opettajien työtilaan** (luokan 507 vieressä). Taulukon kannessa ja laskimessa täytyy olla opiskelijan etu- ja sukunimi sekä kokelasnumero.

- **matematiikan taulukot ja laskimet**: tuodaan **viimeistään ma 25.3. klo 12.00 2. kerroksen opettajahuoneeseen**. Taulukon kannessa ja laskimessa täytyy olla opiskelijan etu- ja sukunimi sekä kokelasnumero.

Kirjoitussalista ei saa viedä mukanaan mitään kirjoituksiin liittyvää materiaalia.

Sairaus, vamma tai lukihäiriö

Mikäli joku kokelaista sairastuu ennen koetilaisuutta, on asiasta viipymättä ilmoitettava koululle puh.040-687 1385 (kanslia) tai 050-432 3671 (rehtori Lindroos) tai 044-907 4402 (apulaisrehtori Lieri). Kirjoitustilaisuus järjestetään tällöin jossain koulun erillisessä tilassa. **Kokelaan on myös toimitettava mahdollisimman pian kirjoituspäivänä päivätty lääkärintodistus koululle.** Todistuksesta tulee näkyä, mistä sairaudesta on kyse, sairauden vaikeusaste ja ajankohta. Jos kokelaan tilapäisellä sairaudella on katsottu olevan vaikutusta tuloksiin, Ylioppilastutkintolautakunta voi huomioida sen arvostelua lieventävänä seikkana.

Jos kokelaalla on jokin koetyöskentelyä haittaava vamma tai pysyvä sairaus (esim. kuulovamma), on tarpeelliset todistukset tuova rehtorille mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lukio-opintoja.

Mikäli kokelaalla on lukihäiriö, on tarvittavat todistukset hoidettava kuntoon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lukio-opintoja. Todistusten tulee olla kunnossa viimeistään siinä vaiheessa kun **opiskelija ilmoittautuu ensimmäisen kerran ylioppilaskirjoituksiin. Kokelas ja lukio yhdessä täyttävät sähköisen erityisjärjestelyhakemuksen Ylioppilastutkintolautakunnalle:** syksyllä kirjoitukset aloittavien osalta viimeistään 16. huhtikuuta ja keväällä aloittavien osalta viimeistään 13. marraskuuta.

Lausunnot lukihäiriöstä antavat aina erityisopettaja (tai lukihäiriöön perehtynyt puheterapeutti tai psykologi) sekä lukion aineenopettajat. Lausuntojen tulee olla lukioaikana hankittuja.

Kokelaan on itse huolehdittava lausuntojen hankkimisesta sekä niistä johtuvista mahdollisista kustannuksista. YTL päättää erityisjärjestelyjen myöntämisestä kokelaan ja lukion yhdessä tekemän sähköisen hakemuksen perusteella.

Jos kokelaalle on myönnetty erityisjärjestelyjä, lukilausunto huomioidaan vain erityistapauksissa lopullista arvosanaa määrättäessä. Niiden lukihäiriöisten kokelaiden lausunnot, joille ei ole haettu erityisjärjestelyjä, tarkistaa lautakunnan lukivaliokunta. Lukivaliokunnalla on mahdollisuus harkintansa mukaan päättää arvosanamutoksesta yhdessä yo-kokeessa, mikäli pistemäärä on lähellä ylempää arvosanaa. (Lisätietoja koulun rehtoreilta ja koulusihteeriltä).

Vieraskielisyyslausunto

Jos yo-kokelaan äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa ylioppilastutkinnon tai erillisen kokeen, tai äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa äidinkielen kokeen, taikka kokelaan koesuoritusta on heikentänyt jokin muu erityisen painava peruste, lautakunta voi ottaa tämän arvostelussa huomioon. Jokin muu erityisen painava peruste on esim. se, että kokelas on käynyt pitkään koulua ulkomailla. Jos kokelas on vieraskielinen ja hän haluaa, että tämä otetaan huomioon arvostelussa, **lukio ja kokelas täyttävät yhdessä sähköisen lomakkeen ylioppilastutkintolautakuntaan vieraskielisyydestä.** Selvitykseen vaaditaan myös aineenopettajien lausunnot. **Sähköinen lomake vieraskielisyyden huomioon ottamisesta tulee olla kunnossa viimeistään silloin, kun kokelas ensimmäisen kerran ilmoittautuu ylioppilaskirjoituksiin.**

Tarkistusarvostelu

Tulosten saavuttua koululle on kokelaalla mahdollisuus opettajan tai rehtorin välityksellä tietää suorituksensa arvosteluperusteet. Jos tästä huolimatta kokelas on tyytymätön kokeensa arvosteluun, hän voi hakea lautakunnalta maksullisen tarkistusarvostelun (50 €) toimittamista. Kyseessä on tällöin tilanne, jossa opettajan alustavassa arvostelussa ja lautakunnan sensorin arvostelussa on huomattavia eroja. Kokelaan on kuitenkin huomioitava se, että tällaisissa tapauksissa koesuoritus on arvosteluvaiheessa tarkistettu jo muutenkin kahdella sensorilla. Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun kokelaalla on ollut mahdollisuus saada arvostelun tulos tietoonsi. Tarkistusarvosteluhakemus tehdään lautakunnan sähköisessä asiointipalvelussa yhdessä lukion rehtorien tai koulusihteerin kanssa.

Maksukuitti tarkistusarvostelusta on samalla esitettävä. Maksu palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä muuttuu tarkistusarvostelussa. Rehtoreilta ja koulusihteeriltä saa asiaan liittyen lisätietoja.

Ilmoittautuminen ja tutkintomaksut

Ilmoittautuminen kevään 2019 yo-tutkintoon

15J – ja 16 –ryhmät sekä ne toisen vuositasen opiskelijat, jotka aloittavat tutkinnon keväällä 2019 ilmoittautuvat kevään 2019 YO-tutkintoon Wilmassa viimeistään ke 21.11. klo 16.00 mennessä.

Kevään 2019 YO-ilmoittautumislomakkeet allekirjoitetaan ryhmänohjauksessa to 22.11. klo 13.00.

Annettuja päivämääriä on ehdottomasti noudatettava. Ilmoittautuminen on aina sitova eikä sitä voida mitätöidä kuin ainoastaan perustellusta syystä (esim. sairaus tutkinnon aikana, palveluksen este asevelvolliselle). Ilmoittauduttaessa tehtyjä valintoja yksittäisen kokeen pakollisuudesta tai ylimääräisyydestä tai kokeen tasosta ei voi jälkikäteen muuttaa.

Ylioppilaskokeesta menee maksu, vaikka kokelas jäisi siitä pois ja ilmoittautuminen tulkitaan aina myös yrityskerraksi. Maksamaton tutkintomaksu on ulosottokelpoinen. Turun kaupungin lukioiden yo-laskutuksesta huolehtii Kuntien Taitoa Oy. Opiskelijan tulee itse huolehtia omien osoitetietojensa oikeellisuudesta Wilmassa.

Ylioppilastutkintolautakunta ilmoittaa kouluille perus – ja koekohtaiset maksut. Tämän hetkiset maksut: **perusmaksu on 14 € ja koekohtainen maksu 28 €**. Maksulomakkeet tulevat kotiin postitse. Koekohtaiset tutkintomaksut palautetaan anomuksesta kokelaalle siinä tapauksessa, että hänen ilmoittautumisensa on painavan syyn takia mitätöity, tai hän ei ole saanut osallistumisoikeutta kokeeseen. Lisätietoja asiasta saa koulusihteeriltä.

Kevään 2019 YO-kirjoituspäivät

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/koepaivat/kevaan-2019-koepaivat>

Syksyn 2019 YO-kirjoituspäivät

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/koepaivat/syksyn-2019-koepaivat>

Keväällä 2019 ylioppilaksi valmistuvat käyvät henkilökohtaisesti ilmoittautumassa syksyn 2019 ylioppilaskirjoituksiin viimeistään 5.6.2019 klo 12.00 mennessä kansliassa.

SÄHKÖINEN YLIOPPILASTUTKINTO

Kaikki kokeet suoritetaan digitaalisesti. Tutustu hyvissä ajoin digitaalisten ylioppilaskokeiden suorittamiseen.

Sähköisten ylioppilaskokeiden kuvaukset:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/digitaalinen-ylioppilastutkinto/digitaalisten-kokeiden-kuvaukset>

Huolehdi siitä, että valitset koetilanteessa koejärjestelmässä sen kokeen, johon olet ilmoittautunut. Valitse myös oikea kieliversio kokeesta. **Jos teet väärän kokeen, koesuorituksesi hylätään.**

Tutustu myös näihin:

- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille/kokelaan-ohje>
- Koejärjestelmässä olevat ohjeet ja materiaalit <https://cheat.abitti.fi/>
- Kokeen vastauskentässä käytössä oleva kaavaeditori <https://math-demo.abitti.fi/>

Sinun tulee noudattaa lautakunnan määräyksiä. Matkapuhelimen ja muiden elektronisten laitteiden (kuten älykellojen) tuominen koetiloihin on kielletty. Langattomien laitteiden (esimerkiksi Bluetooth-kuulokkeet, langattomat hiiret jne.) käyttö on myös kielletty. Vilpistä tai tutkintojärjestyksen rikkomisesta seuraa, että kaikki kokeesi hylätään kyseisellä tutkintokerralla.

OMA KANNETTAVA LUKIO-OPINTOIHIIN SEKÄ YLIOPPILASKIRJOITUKSIA VARTEN

Kokelas tekee sähköiset ylioppilaskokeet omalla koneella. Varmista hyvissä ajoin ennen koepäivää, että koneesi on sopiva sähköisen yo-kokeen tekemiseen ja että osaat käynnistää koneen USB-muistitikulta.

Tuo sähköisiin kirjoituksiin oma tietokoneesi, langalliset kuulokkeet, langallinen hiiri ja laturi.

Omaa Abittitikkua ei saa tuoda koetilaisuuteen. Ethernet-kaapelia ei tarvitse hankkia. Varmista kuitenkin, että koneessasi on paikka Ethernet-kaapelille (kuva [RJ45-verkkoportista](#)). Jos sinulla ei ole liitintää verkkojohdolle, niin sinun pitää hankkia tietokoneeseesi USB-verkkosovitin (esim. 1, esim. 2, esim. 3).

Tarkemmin ohjeistus tietokoneesta:

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Digabi/ytl_paatelaiteohje_2017.fi.pdf

MATEMATIIKAN KOE

Tarkemmat ohjeet sähköisestä matematiikan kokeesta tulossa ylioppilastutkintolautakunnan sivuille myöhemmin:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/digitaalinen-ylioppilastutkinto/digitaalisten-kokeiden-kuvaukset>

TARKENNUS LASKINOHJEESEEN

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/fi_laskinohje_tarkennus.pdf

ABITURIENTEILLE MUISTUTUKSENA JA TIEDOKSI

- YO-KOKEISIIN ON SAAVUTTAVA KLO 8.15

- Kirjoitustiloina toimivat pääsääntöisesti ala- ja yläliikuntasali ja luokkatilat (5. kerros, 2. kerros). Tarkista **oma kirjoitussalisi** kirjoituspäivän aamuna **ruokalan viereisestä 1. kerroksen ilmoitustaululta**.
- Koetilaisuuteen tullessa ja poistuttaessa on esitettävä valvojalle **kuullinen henkilöllisyystodistus**.
- Kirjoitustiloissa lämpötila voi vaihdella; ”kerrospukeutumista” kannattaa suosia.
- Vaatetuksessa ei saa olla tekstiä.
- **Ota mukaan kirjoitusvälineet**
- **Jätä kännykkäsi ja muut elektroniset laitteet (esim. älykellot) kotiin tai omaan lokeroosi.** Niiden vienti kirjoitussaliin on ehdottomasti kielletty. Myös taskujen tulee olla tyhjä (esim. ei avaimia taskuissa).
- Kirjoituksissa mukana **ovat eväät tulee pakata läpinäkyvään kelmuun tai laatikkoon.** Missään ei saa olla mitään tekstiä eli esim. juomapullojen tai jogurttipurkkien tekstit tulee peittää; makeisista tulee poistaa paperit.
- Tupakkaa, nuuskaa yms. ei saa tuoda kirjoitustilaan.
- **Kokelaan omat lääkkeet tulee pakata läpinäkyvään muovipussiin.** Koululla on valmiina kirjoitustiloissa esim. tavallista särkylääkettä. Jos olet niin sairaana, ettet voi saapua kirjoituksiin, ilmoita asiasta mahdollisimman nopeasti (jo edellisenä iltana.) Muista kokeesta lähtiessäsi ottaa omat lääkkeesi mukaan.
- Kirjoituspäivänä ennen koetta on noudettavissa ala-aulasta leipää ja hedelmää.
- **Salista saa poistua aikaisintaan klo 12.00.**

Muuta tiedotettavaa

- Tarkista kokelasnumerosi Wilmasta.
- Ylioppilaaksi valmistuvien kurssit on oltava suoritettuina kevään osalta huhtikuun loppuun ja syksyn osalta lokakuun loppuun mennessä
- Alustavat tulokset ovat nähtävissä Wilmassa.
- Yo-kirjoitusten tulokset tulevat koululle noin kaksi viikkoa ennen lakkiaisia.

LISÄTIETOJA:

- www.ylioppilastutkinto.fi
- lautakunnan yleiset ohjeet ja määräykset: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/yleiset-maaraykset-ja-ohjeet>